

*Јованка
Ђуђојевић*

ЈЕДИНСТВЕНИ СЈАЈ БАЛЕТСКЕ ЗВЕЗДЕ

Аутор изложбе Милена Јауковић

РЕЧ АУТОРА

О Јованки се одувек причало, али недовољно знало.

Будући да се професионалним животом ове велике уметнице до сада још нико није бавио на систематичан начин, поред снажног притиска одговорности, била ми је и изузетна част, да бројне, недовољно прецизне податке, учиним прецизнијим, а многе, мање познате завијутке овог импресивног уметничког пута, учиним видљивијим и проходнијим. И на крају, колико год је то уопште могуће, покушала сам, вођена осећајем најдубљег пијетета, да се, иако издалека, приближим оној неухватљивој чаролији, коју су исијавале њена раскошна сценска појава, продуховљеност њеног уметничког бића и њен, мишљу прожет - *дживљај игре*.

СИМФОНИЈА C-dur, Каиро, 1962.

Музеј Народног позоришта у Београду | Сезона 2019/20.

Јованка Тузетојевић

ЈЕДИНСТВЕНИ СЈАЈ БАЛЕТСКЕ ЗВЕЗДЕ

Аутор изложбе и каталога

Милена Јауковић

Отварање изложбе | 8. јуна 2020.

Јованка Бјеґојевић рођена је 28. септембра 1931. године у Прњавору (Босна и Херцеговина). Пред публику је први пут изашла у свом родном месту, а тога да највећи део тадашње публике вероватно никада није ни чуо за балетску уметност, постала је свесна много година касније: „Али, ипак, држим до тог свог прњаворског дебија, јер сам излазећи пред публику осетила једно необично снажно и чудно узбуђење, које је од тада остало у мени заувек.“¹ У тешко описивој неизвесности и тескоби ратнога доба, које је немилосрдно брисало све пред собом, остављајући толике снове, надања и таленте за нека срећнија времена која ће, можда, једном доћи, а можда и никада, живот је,

упркос свему, Јованку навео на њен пут, намењујући јој високо истакнуто место у професији за коју је била рођена. У таквим околностима, најмање наклоњеним нечему што се тицало „зова душе“, Јованка се уписује у балетски студио Радмиле Цајић, која ће у њеном сећању заузимати посебно место: она је обликовала Јованкино уметничко биће у повоју, ослободила њену машту, чинећи је, на тај начин, спремном и пријемчивом за креативност, на којој ће почивати њене будуће интерпретације, јединствене и без премца. По оснивању Државне балетске школе (касније: *Лујо Давичо*) 1947. године, постаје једна од првих редовних ученица ове школе, а услед стеченог предзнања и навршених година, одмах бива уписана у IV разред. Школске 1948/49 године, дипломира у класи Милорада Милета Јовановића и јуна 1949. године уписује се на Одсек за балет новоосноване Академије за позоришну уметност, који ће, нажалост, бити затворен само годину дана касније.

И, иако ће Јованка током година често истицати жал због свог незаокруженог академског образовања, распуштање овог одсека значило је тренутни улазак Јованкине студентске класе у Балет Народног позоришта у Београду, 1. децембра 1950. године, узрокујући још један, готово пресудан тренутак у њеној каријери. Наиме, чувени словеначки кореографски пар, Пиа и Пино Млакар, нешто раније те године, запазио је Јованку на омладинском балетском такмичењу и веома му се допала. Сазнавши да је, у међувремену, та млада уметница постала члан балетског ансамбла, и да, самим тим, нема административних препрека да заигра у њиховом балету, одлучују да јој повере главну улогу, улогу Кнегиње, у свом балету *Балада о једној средњовековној љубави*, који је већ доживео значајан међународни успех. Са њима тада Јованка одлази у Љубљану и за дванаест

¹Милица Зајцев, *Игра што живот значи*, Музеј позоришне уметности Србије, Београд, 1994, стр. 90

дана, у ригидном радном режиму, успева да спреми своју прву улогу, са којом је ступила на сцену Народног позоришта, 26. децембра 1950. године. Уврежена пракса сценског и уметничког формирања младих играча одувек је подразумевала постепено напредовање: од члана балетског ансамбла, преко мањих солистичких деоница, стизало се до оних значајнијих и коначно - главних улога. Дакле, већ сâм њен професионални почетак био је посве атипичан. Управо је због тога Јованкин наступ и представљао велику сензацију, на коју се гледало и као на не баш саморазумљив и природан след догађаја. Са данашње тачке гледишта, међутим, кристално је јасно да је Јованкином уметничком путу било суђено да крене другачијом путањом.

Након само годину дана од тада, и са само двадесет година, Бјегојевићева је 18. децембра 1951. године наступила у улози Одете, Белог лабуда, која ће јој, без сумње, обележити каријеру, а могло би се рећи - и живот у потпуности. Овако смела одлука тадашње управе, за младу балерину могла је значити само снажан подстрек и неописиво важан импулс, онај *ветар у леђа*, чијих размера сваки уметник, по природи ствари, постане свестан тек много касније, када схвати, подучен искуством сваке врсте, *колики* је морао бити удео оног неухватљивог фактора среће и необјашњивог сплета околности...и, да све тако наклоњено њему, баш и није *морало* бити. Бела лабудница је започела и, напослетку, обележила каријеру Јованке Бјегојевић, постајући неодвојиви део сваке помисли и сваког сећања на њу. Од тада, па у наредних двадесет година, овом улогом ће суверено стицати међународно признање и висок професионални углед, убирајући респектабилне похвале иностране критике. Не рачунајући бројна гостовања, Јованка Бјегојевић ће у *Лабудовом језеру*, у кореографији Нине Кирсанове, на сцени Народног позоришта у Београду наступити седамдесет и два пута, а потом ће, у новој поставци Димитрија Парлића, одиграти још две представе, пред сâм крај своје каријере.

Као добитница државне стипендије, крајем 1953. године, одлази на петомесечно стручно усавршавање у Париз где, у легендарном балетском студију *Wacker*, ради са чувеним балетским педагозима Олгом Преображенском и Љубов Јегоровом. А онда, као по неком филмском сценарију, Јованки се отварају врата у свет – било је довољно да један велики француски играч, првак Париске

ЖИЗЕЛА, 1961.

опере и један од најзнаменитијих класичних балетских играча тога доба, Жан Бабиле (Jean Babilée), 1955. године дође са својом трупом у Београд и присуствује њеној проби Белог лабуда. Истог тренутка је пожелео да она буде водећа балерина његове трупе *Les Ballets Jean Babilée*, која је била у настајању. Убрзо, Јованка ће заиста постати „његова“ Лабудица. Прихватила је позив и априла 1956. године одлази у Париз, где у статусу прве балерине трупе, дебитује на сцени Позоришта *Champs-Élysées*, у главној улози у балету *Песак (Sable)*, а затим ће уследити *Копча (La Boucle)* и *Креације (Les Créations)*, остварења која је Бабиле креирао специјално за њу, као и *Divertimento* (кор. Ж. Бабиле) и *Balettino* (кор. Д. Сандерс). „Јованка Бјегојевић је велико откриће моје трупе“², изјавио је Бабиле. У наредне три године, колико ће бити чланица ове трупе, наша балерина је, уистину, била звезда париске играчке сцене, „најлирскија балерина трупе“, како је писала тамошња штампа. У најпотпунијем сагласју са програмским концептом трупе и подједнако саобразно Јованкином уметничком бићу, њена дотадашња, монументална улога Белог лабуда, кореографа Петипе и композитора Чајковског, у Паризу бива замењена једним минијатурним, а грандиозним, „бисером“ балетске уметности – *Смрћу лабуда* (Фокин/Сен-Санс). „Јованка Бјегојевић, чедна мала звезда, којој је Бабиле поверио да јуче игра *Смрт лабуда*, пошто га је очарала у Београду, представља велику наду сутрашњице“³, закључио је критичар Мерлан. Трупа је остварила велики број турнеја и гостовања у градовима широм Француске и на уметничким фестивалима (Бијариц, Екс Ле Бен, Анси, Анже, Виши...), као и у Швајцарској, Белгији, Италији, тадашњој Западној и Источној Немачкој, Грчкој, Турској, Израелу... Најчешћи Јованкини партнери у овом периоду били су Бабиле, Дирк Сандерс и Александар Каљужни. За време боравка у Паризу, Јованка је у неколико наврата, током 1958. године, наступала и као солисткиња трупе Милорада Мишковића, *Ballets 1958 de Paris de Milorad Miskovitch*.

Одилија, ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО, 1962.

² Жан Бабиле за лист „Combat“, поводом премијере балета *Sable*, 1956; наведено у: Бранко Драгутиновић, *Нада сутрашњице*, „Вечерње новости“, 13. IX 1956)

³ Olivier Merlin, „Le Monde“, Париз, 1956; наведено у: Бранко Драгутиновић, *Нада сутрашњице*, „Вечерње новости“, 13. IX 1956)

Одета, ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО, 1961.

Фебруара 1959, услед добијања ангажмана на филму, Бабиле распушта своју трупу, а Бјегојевићева прихвата нешто раније понуђен ангажман од стране аустралијске трупе Едуарда Борованског, *Borovansky Australian Ballet*, и одлази у Сиднеј. У овој трупи, из које ће се недуго затим, развити врло цењена трупа *Аустралијски балет (The Australian Ballet)* и која је, у то време, окупљала искључиво европске балетске звезде, Јованка је, у статусу примабалерине, заиграла октобра 1959. године. Трупа је, у највећој мери, неговала класичан балетски репертоар, а Јованка је играла у *Силфидама* и тумачила Жизелу и улоге Белог и Црног лабуда. У стваралачкој атмосфери, која је толико пријала њеном уметничком и људском сензибилитету, она је ове улоге тумачила са посебним надахнућем и унутрашњим рафинманом, који данас, просто, исијавају из сачуваних фотографија. Гостовала је у многим градовима овог континента: Сиднеју, Мелбурну, Аделејду, Перту, као и на Новом Зеланду (Крајсчерч). И, када јој је јануара 1961. године, истекао уговор, пожелела је да се врати у Београд, на своју матичну сцену: „Жељна сам мира, одмора од оне вечите динамике. Просто осећам потребу да

– коначно распакујем кофере!“⁴, изјавила је по повратку у Београд, ношена огромном жељом да се пред својом највољенијом публиком представи у улози коју, до тада у Београду, још никада није играла. Ако би се изузела спорадична гостовања током ових година, у балетима *Симфонија С-дур*, *Охридска легенда* и *Лабудово језеро*, њена прва представа пред београдском публиком, после готово петогодишњег одсуства, била је *Жизела*, 11. фебруара 1961. године.

Највећи број наступа на сцени матичног позоришта остварила је са Жарком Пребилом, Стеваном Гребелдингером, Душаном Трнинићем, Бранком Марковићем, Милорадом Мишковићем, Миланом Момчиловићем, Градимиром Хаџи-Славковићем, Боривојем Младеновићем, Радомиром Вучићем, као и са гостујућим играчима Андреом Проковским, прваком трупе *London Festival Ballet*, Вилијем Диртлом и Паулом Вондраком, првацима Балета Бечке државне опере и Дамиром Новаком, прваком Балета ХНК у Загребу. Са Балетом Народног позоришта у Београду гостовала је у Великој Британији (Единбург), Грчкој (Атина), Немачкој (Берлин, Висбаден, Лајпциг), Аустрији (Беч,

⁴ Нада Мијатовић, *И после свега - домовина*, „Спорт и свет“, 7. II 1961.

Јованка Бјегојевић и Жарко Пребил,
ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО, 1961.

бадену и Салцбургу 1953. године, Јованка и Душан Трнинић добијају позив Баварске државне опере из Минхена (*Bayerische Staatsoper*) да исте године предводе Балет ове позоришне куће на Фестивалу у Бајројту (*Bayreuther Festspiele*) и на Минхенском оперском фестивалу (*Münchner Opernfestspiele*), тумачећи главне улоге (Играч и Играчица Париске опере) у балету *Забрављене свечаности*, у кореографији Пие и Пина Млакара. Затим је уследило гостовање у Тбилисију, у Националној опери Грузије, 1964. године, у балету *Лабудово језеро*, са Паулом Вондраком. Са Трнинићем је 1965. године, на позив Атинског летњег фестивала, током три месеца наступала као гостујући пар у најзначајнијој грчкој плесној трупи тога доба, *Хеленикон кородрама*, тумачећи водеће улоге у балетима *Доксастикон* и *Еротокритос* и *Аретуса*, са којима су обишли целу Грчку. Маја 1966. године, у Римској опери је тумачила главну улогу у балету *Снови*, у кореографији Димитрија Парлића доживевши, заједно са Парлићем, велико признање тамошње културне јавности. Атини ће се, поново са Трнинићем, вратити 1967. године, гостовањем у Атинској државној опери, у статусу балетских звезда, које је грчка публика одушевљено изнова дочекала. Године 1968. Јованка је била Жизела у Румунској опери у Букурешту, уз Дамира Новака, а онда су уследила велика и значајна гостовања у Санкт Петербургу (Театар *Маријински*), Кијеву (Национална опера Украјине *Тарас Шевченко*) и Ташкенту (Бољшој театар *Алишера Навои*), у балетима *Жизела* и *Лабудово језеро*, са Жарком Пребилом. Где год да је играла у свету, Јованка Бјегојевић се увек с поносом представљала као Југословенка, те ју

Салцбург), Швајцарској (Женева, Цирих, Лозана), Италији (Рим, Фиренца, Венеција), Египту (Каиро, Александрија), Јапану (Осака, Токио) и Шпанији (Барселона, Мадрид), као и широм некадашње Југославије (Загреб, Дубровник, Сплит, Љубљана, Скопље), а у оквиру *Гостовања првака и солиста београдског Балета*, наступила је у Сарајеву (1955), Паризу (1956), Лајпцигу, тадашњем Источном Берлину и Магдебургу (1961). На основу данас доступних извода из иностране штампе, њени наступи су изазивали стајаће овације публике, нескривене и необуздане изразе одушевљења културне јавности, да би се, потом, тај ванредно позитиван утисак преливао и на целокупни доживљај уметничких домета Балета наше националне позоришне куће. Јованка Бјегојевић је остварила и велики број самосталних гостовања, од којих ћемо, овом приликом, издвојити она најмаркантнија. После великог успеха, који је Балет Народног позоришта остварио у Вис-

је, према сопственом признању, дубоко вређало кад год би се десило да људи у иностранству Београд вежу за Чешку или неку другу источноевропску земљу. Исправљала би их. У складу са својим васпитањем и односом према својој земљи, свој боравак у Француској и Аустралији није третирала као лични успех, или као какав повод за личну промоцију, већ искључиво као *допринос* београдском и југословенском балету, као прилику да себе и балетску средину из које је потекла одмери у свету, и да онда овде, на сцени своје матичне позоришне куће, покаже шта је то што свет сматра *балетом*.

Двадесет година уметничког рада обележила је водећом улогом у представи *Птицо, не склапај своја крила*, 20. маја 1972. године, коју је, две године раније, специјално за њу, креирала Вера Костић, а Енрико Јосиф написао музику, инспирисан њеном уметничком личношћу. Са сцене се повукла 22. јуна 1972. године, наступом у балету *Голем*, настављајући са, до тада већ започетим, педагошким радом са солистима Балета Народног позоришта у Београду, према чему је осећалала посебан афинитет. Веома је подржавала тадашњу младу наду Душицу Томић, а Лидију Пилипенко је спремала за улогу Китри (*Дон Кихот*) 1973. године. Говорила је како су јој се колеге тада чудиле што гради себи конкуренцију што је, према њеним схватањима, била једна наопака и необјашњива поставка ствари. Од 1975. године, предаваће класичан балет и сценски покрет на Одсеку глуме Факултета драмских уметности у Београду, у статусу редовног професора, све до одласка у пензију, 1981. године. Дубоко

свесна колику је реформу на плану балетског образовања требало издејствовати, пуна унутрашње вере, упустила се у ту борбу, за коју они, који су се питали, нису имали нити слуха, нити потребног знања. После година, и година, изнурујућег залагања и писања наставних планова и бројних студија на тему унапређења балетског образовања, одустала је. Своју велику љубав према балетској педагогији, заувек је оставила по страни. Као балетски педагог-репетитор, ангажоваће се само још једном у Народном позоришту у Београду, у раду на припреми балета *Дон Кихот* (1988. године и у сезони 1994/95). У периоду од 1977-87. године, бавила се сценским покретом и кореографским радом у драмским представама. Дужност шефа Балета Народног позоришта у Београду обављала је у два наврата (у сезонама: 1969/70 и 1994/95), као и дужност шефа Балета Позоришта на Тера-

Јованка Бјегојевић и Боривоје Младеновић,
ЖИЗЕЛА, 1968.

зијама (1986/87). Била је један од оснивача Удружења балетских уметника Србије 1962. године и његов председник (1982-84).

С обзиром на високо истакнуто место које је заузела у историји југословенског балета, чини се да ју је, током активне играчке каријере, неоправдано, али и тенденциозно, заобилазила већина тадашњих многобројних награда. Добитница је Седмојулске награде, за улогу Клоринде у балету *Двобој Танкреда и Клоринде* (1962), Награде Народног позоришта у Београду (1969), Награде Народног позоришта у Београду за водећу улогу у балету *Птицо, не склапај своја крила* (1971), Награде за животно дело Удружења балетских уметника Србије (1998) и Националног признања за свеукупни допринос култури Републике Србије.

Преминула је 30. августа 2015. године у Београду. Сахрањена је у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду.

* * *

Била је јединствена уметничка појава и раскошан балетски уметник. Нешто пажљивије ретроспективно сагледавање свих аспеката и стваралачких фаза ове изузетне уметничке каријере, упућује на то да је Јованка Бјегојевић своје сценско деловање, све до коначног повлачења са сцене, доследно усмеравала сопственим уметничким кредом: *досегнути јединство умног, духовног и телесног*, и то по сваку цену. Овој идеји је подредила своје целокупно уметничко биће и њога у потпуности прожелла. Њен *узвишени* доживљај игре и позоришног чина, као таквог, њена несвакидашња посвећеност одабраној професији, сугерисали су само једну ствар: иза свега је стајала једна чврсто установљена и помно промишљена сопствена *филозофија игре*, у коју је Јованка веровала и коју је – живела. Управо је због тога и било могуће да своја дубока убеђења о смислу и задацима игре, никада не доведе у опасност да буду дискредитована, чак и када је за то плаћала високу цену. Није јој се могло десити неко „пригодно“ изневеравање или какво нон-шалантно повремено кокетирање са било чиме што је излазило из оквира онога што је поставила пред себе као свој задатак и као крајњи циљ свих својих уметничких настојања.

Сав доступан архивски материјал, као и сведочења њених савременика, обједињује једна мисао: њена сценска појава поседовала је невероватну, и уз то, необјашњиву и неухватљиву сценску снагу, којом би тренутно испунила сцену, а коју је, по свему судећи, црпила из сопствене личности. Била је велики и неумољив радник, бескомпромисна, строга и захтевна према себи, до граница када су се њена доследност, самокритичност и принципијелност често окретале против

ње саме. Њена потпуна укљученост у процес стварања дела, била је речити израз интелектуалне стране њене природе, због чега се никада није задовољавала позицијом пасивног извођача кореографових замисли. Било да су балети почивали на јасном либрету, било да се радило о апстрактним балетима, уроњеним у сценску атмосферу,

Клоринда, ДВОБОЈ ТАНКРЕДА И КЛОРИНДЕ, 1967.

желела је да у делима у којима игра, покрети буду осмишљени на такав начин да изражавају неку идеју, расположење, да свака сценска кретња, на евентуално питање: „зашто“, поседује и своје: „зато“. Оплемењен и продуховљен играчки гест – то је оно чему је Јованка стремилa. Међутим, реализовати један овакав захтев, могуће је само уколико играч поседује потребан капацитет за остваривање оног јединства, које је лежало у основи њене, већ горе поменуте идеје водиле – достићи „играчко свето тројство“, како је умела Јованка да каже, у својим ретко експлицираним промишљањима професије, којој је најпре посветила и, напослетку, даровала читав свој живот.

Бјегојевићева је стекла заслужено признање и безупитно поштовање, које ће њено име пратити заувек, несмањеном снагом и неокрњеним сјајем. Чудесност њене сценске појаве ни данас не успевају вербално да изразе они који су, у неком тренутку свога живота, имали ту срећу да се нађу у публици, или да, попут њених колега, Јованкина извођења прате из кулиса, или са сцене. Ослушкивала је себе, с пуно поверења у свој стваралачки инстинкт, а њене улоге су, током година, добијале на интерпретативној раскоши, сазданој од најискричавијих финеса и рафинираних детаља. Јованка је, дословно, очаравала публику својим рукама, које су сви критички осврти увек стављали у сâмо средиште анализâ њених наступа. Покрети њених руку постајали би све нестварнији, очаравајући у својој лепоти, „рајски“ у својој етеричности и надахњујући у својој изражајности. Њихова експресивност постајала је њен амблем и њено знамење. По њима ју је публика памтила и славила, на свим иностраним сценама на којима је наступала, и због њих је толико недостајала својој београдској публици, кад год би одлазила.

Према сопственим речима, Јованка никада у себи није гајила, нити подстицала, осећај угледања на Лабудове других балерина. Ако се већ ове улоге, у погледу стриктно постављених кореографских оквира, увек играју на идентичан начин, онда је изазов, већи од свега, а који је Јованка храбро поставила пред себе, био: уткати у свог Лабуда нешто дубоко *своје*. Управо због тога је поменути наступ у Тбилисију за Јованку остао у посебном сећању – тамо је добила једну од најласкавијих критика у својој каријери: Галина Уланова је играла Лабуда на свој начин, Маја Плисецка на свој, а гошћа из Југославије – на свој. Ова парафразирана оцена, представљала је једно од ретких мишљења критике које је она јавно наводила. Поводом гостовања *Лабудовог језера* у Мадриду 1965. године, шпански критичар је написао: „Бјегојевићка је балерина високе категорије“⁵, а нама овде, и данас, након најприснијег сусрета са сведочанством о једној великој каријери и свестраној уметничкој личности, преостаје још само да додамо: била и остала.

Милена Јауковић

⁵ објављено у мадридском листу „АВС“, поводом гостовања Балета НПБ у Шпанији; наведено у: *Најевиша признања*, „Борба“, 21. V 1965)

Остварене улоге на сцени Народног позоришта у Београду:

КНЕГИЊА, *Балада о једној средњовековној љубави*, кор. Пиа и Пино Млакар, први пут у улози: 26. XII 1950. (прем. 19. X 1950)
МЛАДА ГРКИЊА, *Охридска легенда*, кор. Маргарита Фроман, први пут у улози: 13. X 1951. (прем. 29. XI 1947)
ОДЕТА, *Лабудово језеро*, кор. Нина Кирсанова, прем. 18. XII 1951.
СОЛИСТКИЊА, (женска варијација, I чин), *Копелија*, кор. Димитрије Парлић, први пут наступила: 17. II 1952. (прем. 21. VI 1948)
PAS DE TROIS (II чин) - *Лабудово језеро*, кор. Нина Кирсанова, први пут наступила: 17. XI 1952. (прем. 18. XII 1951)
МАЧКА, *Перица и вук*, кор. Димитрије Парлић, први пут у улози: 18. I 1953. (прем. 25. VI 1952)
ЈОЛАНДА, *Јоланда*, кор. Димитрије Парлић, прем. 30. III 1953.
СОЛИСТКИЊА, *Симфонија C-dur* (II и IV став: *Adagio/Allegro vivace*), кор. Димитрије Парлић, прем. 30. III 1953.
ДРУГА КРЧМАРИЦА, *Ромео и Јулија*, кор. Димитрије Парлић, први пут у улози: 25. IV 1954. (прем. 25. VI 1949)
PAS D'ACTION (I чин, III варијација), *Лабудово језеро*, кор. Нина Кирсанова, први пут наступила: 31. V 1954. (прем. 18. XII 1951)
ЈУЛИЈА, *Ромео и Јулија*, кор. Димитрије Парлић, први пут у улози: 21. IV 1955. (прем. 25. VI 1949)
ТИЈЕН-ВУ, *Кинеска прича*, кор. Димитрије Парлић, прем. 30. IV 1955.
ОНА, *Ариозо*, кор. Димитрије Парлић, прем. 1. III 1956.
МАМА-ДОРА, *Краљица острва*, кор. Димитрије Парлић, прем. 1. III 1956.
ЖИЗЕЛА, *Жизела*, кор. Леонид Лавровски, према Коралију, Пероу и Петипа; први пут у улози: 11. II 1961. (прем. 14. IV 1957)
КЛОРИНДА, *Двобој Танкреда и Клоринде*, кор. Димитрије Парлић, прем. 14. IV 1962.
СОЛИСТКИЊА, *Симфонијски триптихон*, кор. Димитрије Парлић, прем. 14. IV 1962.
МИРТА, *Жизела*, кор. Леонид Лавровски, по Коралију, Пероу и Петипа, први пут у улози: 28. IV 1962. (прем. 14. IV 1957)
ОДИЛИЈА, *Лабудово језеро*, кор. Нина Кирсанова, први пут у улози: 10. XI 1962. (прем. 18. XII 1951)
ДЕВОЈКА, *Чудесни мандарин*, кор. Димитрије Парлић, први пут у улози: 27. IV 1963. (прем. 10. II 1957)
ПЕПЕЉУГА, *Пепељуга*, кор. Нина Анисимова, прем. 19. X 1963.
ВИЛА / ЦИГАНСКА ИГРА, *Пољубац виле*, кор. Димитрије Парлић, прем. 9. XII 1964.
ПРВА СЕСТРА, *Апасионато* (Напуштене), кор. Димитрије Парлић, прем. 9. XII 1964.
ИЗАБЕЛА, *Хуан од Царисе*, кор. Димитрије Парлић, прем. 17. I 1968.
КУРТИЗАНА, *Себастијан*, кор. Димитрије Парлић, прем. 21. XII 1968.
СОЛИСТКИЊА, *Птицо, не склапај своја крила*, кор. Вера Костић, прем. 7. X 1970.
СОЛИСТКИЊА, *Звездани круг*, кор. Вера Костић, прем. 14. X 1970. (сцена *Круг 101*)
ОДЕТА / ОДИЛИЈА, *Лабудово језеро*, кор. Димитрије Парлић, први пут у улози: 17. XII 1970. (прем. 16. V 1970)
РАХЕЛА, *Голем*, кор. Димитрије Парлић, прем. 18. III 1972.

Наступи у ансамблу:

Звезде / Одалиске, *Охридска легенда*, кор. Маргарита Фроман, први пут наступила: 3. III 1951. (прем. 29. XI 1947)
Девојке у тарантели / Девојке у карневалу, *Ромео и Јулија*, кор. Димитрије Парлић, први пут наступила: 8. III 1951 (прем. 25. VI 1949)
Војници / Девојке / Лутке, *Лицитарско срце*, кор. Димитрије Парлић, прем. 15. VII 1951.
Робиње, *Половецке игре* (дивертисман из опере *Кнез Игор*), кор. Александар Доброхотов, према Фокину; први пут наступила: 4. XI 1951. (прем. опере: 27. VI 1946)
Баханткиње, *Орфеј*, кор. Димитрије Парлић, прем. 30. III 1953.

Соло у операма:

Ђавоље калуђерице, *Фауст (Валпургијска ноћ)*, кор. Јелена Вајс, први пут наступила: 24. XII 1952. (прем. 28. I 1950)
Сарабанда / Менует, *Сутон*, кор. Димитрије Парлић, прем. 5. VII 1954.
Солисткиња у лирској драми *Живот је кратак (La vida breve)*, кор. Димитрије Парлић, прем. 19. X 1954.
Циркуска играчица, *Продана невеста*, кор. Ана Радошевић, први пут наступила: 24. X 1962. (прем. 3. II 1962)
Полонеза/Краковјак/Валцер/Мазурка, *Иван Сусањин*, кор. Серђо Штефански, прем. 22. I 1970.

**Јованка Бјегојевић и Душан Трнинић,
Акропол, Атина 1957.**

Наступи на телевизији:

Улога: Мила, девојка која жели да глуми, у филму *Звиждук у осам*, режија Сава Мрмак, 1962.
Гошћа у емисијима: *На слово, на слово* (режија Вера Белогрлић, 1963), *У једном граду ко зна ком* (режија Сава Мрмак, 1964), *Кад сам био мали* (1966), *Забавља вас Мија Алексић* (режија Александар Ђорђевић, 1967), *Портрет Јованке Бјегојевић* (режија Слободан Радовић, 1970), *Један живот, једна каријера* (режија Миодраг Богић, 1991-93)
Гошћа у серијалима, посвећеним историји позоришта и уметничке игре:
Музика кроз векове (режија Станко Црнобрња, 1976), *На врховима прстију* (у епизоди: *Интерпретација*), аутор: Милица Зајцев (режија Мирјана Кесер, 1981), *Игра што живот значи*, аутор: Милица Зајцев, 1996.

Наступи током школовања у Народном позоришту у Београду:

14. VI 1942 - *Les Petits Riens*, В. А. Моцарт (ансамбл ученица)
По сунцу и олуји, Ф. Шопен – **први солистички наступ**
18. III и 1. IV 1945 - *Менует / Adagio*, В. А. Моцарт (ансамбл ученица)
29. и 30. VI 1948 - *Дворска дама* (Зачарана лепотица, III чин)

Кореографије и сценски покрет у драмским представама:

Волшебни магарац, прем. 18. III 1977, режија: Миња Дедић, позориште *Бошко Буха*, Београд
Ништа без коња, прем. 6. XII 1977, режија: Паоло Мађели, позориште *Бошко Буха*, Београд
Избирачица, прем. 4. II 1978, режија: Радослав Лазић, Народна позориште Лесковац
Лоренцађо, прем. 4. IV 1978, режија: Бранко Плеша, Југословенско драмско позориште, Београд
Три живота Јова Милова, прем. 22. X 1978, режија: Оливер Викторовић, Народна позориште у Београду (*Сцена у Земуну*)
Невоље због памети, прем. 31. III 1979, режија: Цисана Мурусидзе, Народна позориште у Београду (*Сцена у Земуну*)
Хекаба, прем: 5. V 1979, режија: Бранко Плеша, Југословенско драмско позориште, Београд
Калигула, прем: 11. V 1979, режија: Петар Шарчевић, Народна позориште у Београду
Сумрак, прем: 14. XI 1979, режија: Јержи Јароцки, Југословенско драмско позориште, Београд
Нора, прем. 5. II 1980, Народна позориште Ниш
Снежна краљица, прем. 4. III 1981, позориште *Бошко Буха*, Београд
Три сестре, прем. 18. XII 1981, режија: Александар Ђорђевић, Југословенско драмско позориште, Београд
Мали принц, прем. 10. IV 1982, Мало позориште *Душко Радовић*, Београд
Хрватски Фауст, прем. 7. XII 1982, режија: Слободан Унковски, Југословенско драмско позориште, Београд
Краљево, прем. 27. VI 1986, режија: Мишко Милојевић, Покрајинско народно позориште у Приштини - Српска драма

Орфеј у паклу, оперета, прем. 18. V 1987, режија: Бранко Плеша, Позориште на Теразијама, Београд

Захваљујем се на професионалној сарадњи и колегијалној подршци Мирјани Одавић и Јелици Стевановић из Музеја позоришне уметности Србије, Сањи Милосављевић из Истраживачког центра Народна позоришта у Београду, Националном Балетском Удружењу, као и Мирјани Крижан и Удружењу балетских уметника Србије на уступљеном архивском материјалу, Соњи Лапатанов и Паши Мусић на фото и видео материјалу из личне архиве.

Припрема личних костима Јованке Бјегојевић за изложбу: Вера Мекић и Данијела Поповић

Наведени подаци у каталогу потичу из доступних архива Музеја позоришне уметности Србије и Народна позоришта у Београду

ПТИЦО, НЕ СКЛАПАЈ СВОЈА КРИЛА, 1972.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

За издавача
ИВАНА ВУЈИЋ КОМИНАЦ

Графички уредник
ЈОВАН ТАРБУК

Аутор изложбе
МИЛЕНА ЈАУКОВИЋ

Дизајн изложбе и каталога
ЈЕЛЕНА РАТКОВИЋ

Техничка поставка изложбе
СРЂАН МИХИЋ

Насловна страна каталога:
Јованка Бјегојевић, *Лабудово језеро*, 1960.

Задња корица каталога:
Јованка Бјегојевић, *Жизела*, 1960.

Коришћене фотографије из фондова МПУС,
Народног позоришта у Београду и личних
архива Јованке Бјегојевић, Мирјане Крижан
и Соње Лапатанов

Аутори фотографија: Мирослав Крстић,
Стеван Крагујевић, М. Михајловић

Штампа каталога
Birograf, Београд
Тираж 400 примерака

Управница Народног позоришта у Београду
Ивана Вујић Коминац

Директор Музеја Народног позоришта у Београду
Драган Стевовић

Организатор Музеја Народног позоришта у Београду
Драгица Гаћеша

Маркетинг Народног позоришта у Београду
Тел: 2622180

Музеј Народног позоришта у Београду,
Доситејева 2
Тел: 3284473
www.narodnopoistoriste.rs
e-mail: muzej@narodnopoistoriste.rs

МУЗЕЈ
НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА
2010

